

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 321/06-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. októbra 2006 predbežne prerokoval sťažnosť PhDr. V. K., Š., zastúpeného advokátom JUDr. I. K., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Cb 593/01, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť PhDr. V. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. septembra 2006 doručená sťažnosť PhDr. V. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (ďalej len „dohovor“)

postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Cb 593/01.

Zo sťažnosti vyplýva, že okresný súd vo veci vedenej pod sp. zn. 10 Cb 593/01 vyzval sťažovateľa 19. októbra 2005 na zaplatenie súdneho poplatku a súčasne ho poučil o následkoch jeho nezaplatenia. Keďže sťažovateľ súdny poplatok v zákonnej lehote nezaplatil a z poučenia vo výzve a zo znenia § 10 ods. 1, 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov jednoznačne vyplýva povinnosť okresného súdu konanie zastaviť, podal sťažovateľ 16. novembra 2005 odvolanie proti kedykoľvek v budúcnosti vydanému uzneseniu o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku. Uznesenie o zastavení konania č. k. 10 Cb 593/01-235 vydal okresný súd 29. novembra 2005 a sťažovateľovi bolo doručené 8. decembra 2005.

Dňa 10. augusta 2006 sa sťažovateľ dozvedel, že jeho odvolanie zo 16. novembra 2005 nebolo postúpené odvolaciemu súdu, ale spis bol uložený do archívu ako vec právoplatne skončená. Preto podal predsedníčke okresného súdu sťažnosť podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorou sa domáhal prešetrenia postupu zákonného sudcu. Predsedníčka okresného súdu sťažovateľovi listom z 25. augusta 2006 oznámila, že jeho sťažnosť považuje za nedôvodnú.

Sťažovateľ uviedol, že je nepochybné, že 16. novembra 2005 podal odvolanie, ktoré spĺňa popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 OSP) všetky náležitosti podľa § 205 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) a namieta, že okresný súd nesprávne interpretoval a aplikoval ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku o odvolaní v znení platnom v rozhodujúcom období, pretože podľa jeho názoru *„(...) ak bolo podané odvolanie a nebolo rozhodnuté podľa § 210a, § 209 OSP striktne a bez výnimiek predpisuje okresnému súdu predložiť vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie o odvolaní do desiatich dní od uplynutia lehoty na podanie odvolania. To preto, lebo len odvolací súd má právo rozhodnúť o tom, či procesný úkon účastníka spĺňa všetky náležitosti OSP o odvolaní, vrátane posúdenia otázky, či je možné podať účinné odvolanie už pred vydaním zákonom predvídaného uznesenia súdu 1. stupňa o zastavení konania pre*

nezaplatenie súdnych poplatkov (...)“. Sťažovateľ je toho názoru, že „*V dôsledku postupu okresného súdu odvolací súd dodnes nemá možnosť uplatniť svoju rozhodovaciu právomoc v odvolacom konaní. Postupom okresného súdu tak došlo k odopretiu spravodlivosti (denegatio iustitiae).*“.

Od ústavného súdu sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým ústavný súd vysloví porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uvedeným postupom okresného súdu, zakáže okresnému súdu pokračovať v porušovaní základných práv sťažovateľa, zruší príkaz zákonného sudcu na uloženie spisu sp. zn. 10 Cb 593/01 do archívu a prikáže mu, aby vo veci konal. Tiež sťažovateľ žiada priznať finančné zadosťučinenie a náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho prejednávania.

Dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej príčinnej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 79/06). Ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenšej pochybnosti javí ako neopodstatnený (napr. III. ÚS 199/02).

Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu, ktorý nepredložil odvolaciemu súdu na rozhodnutie podanie sťažovateľa označené ako „*Odvolanie sa proti (kedykoľvek v budúcnosti vydanému) uzneseniu sp. zn. 10 Cb 593/01 o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku (§ 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. v znení zmien)*“, ktoré sťažovateľ doručil okresnému súdu 16. novembra 2005, t. j. pred vydaním uznesenia o zastavení konania z 29. novembra 2005.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom (...).

Podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dochádza vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom

a nestrannom súde, ak by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej alebo právnickej osoby (II. ÚS 18/04).

Účelom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúca povinnosť súdu o veci konať. K naplneniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy dochádza vtedy, ak príslušný zákon umožňuje, aby sa právnická osoba alebo fyzická osoba domáhala svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Tohto práva sa však možno domáhať v súlade s čl. 51 ods. 1 ústavy len v medziach zákonov, ktoré ustanovenia čl. 46 ústavy vykonávajú. Ak osoba uplatní svoje právo v súlade so zákonom ustanovenými podmienkami, orgány súdnej moci majú povinnosť umožniť každému, aby sa uplatnením práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy stal účastníkom súdneho konania (II. ÚS 14/01).

Z uvedeného pre daný prípad vyplýva, že ak sťažovateľ neuplatnil svoje právo na podanie odvolania ako riadneho opravného prostriedku zákonom ustanoveným postupom, pričom o riadnom postupe bol poučený okresným súdom v uznesení o zastavení konania, neuplatnil svoje právo spôsobom, ktorý spadá pod ochranu čl. 46 ods. 1 ústavy, a teda nemohlo dôjsť k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu. Uvedené v rovnakom rozsahu platí pre námietku porušenia základného práva podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa § 201 prvej vety OSP účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje.

Podľa § 204 ods. 1 prvej vety OSP odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Podľa § 204 ods. 2 OSP odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané po uplynutí lehoty podľa odseku 1 preto, že sa odvolateľ spravoval nesprávnym poučením súdu o lehote na podanie odvolania. Ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o lehote na podanie odvolania, alebo ak obsahuje nesprávne poučenie o tom, že odvolanie nie je prípustné, možno podať odvolanie do troch mesiacov od doručenia.

Zákon jednoznačne vymedzuje začiatok aj koniec lehoty na podanie odvolania. Začiatok lehoty na podanie odvolania zákon spája s doručením rozhodnutia osobe oprávnenej na jeho podanie. Účinky odvolania podaného pred doručením rozhodnutia, spravidla rozsudku, ostávajú zachované, ak je odvolanie podané po jeho vyhlásení. Bez toho, aby odvolateľ vedel, ako v predmetnej veci príslušný súd rozhodol a akými skutkovými a právnymi argumentmi svoje rozhodnutie odôvodnil, nemôže úspešne predložiť odvolaciemu súdu svoje protiargumenty. Uvedené platí aj pre prípad sťažovateľa, bez ohľadu na to, že okresný súd v jeho veci vydal jednoduché procesné rozhodnutie, ktorého vydanie sťažovateľ logicky ako následok svojho správania (nezaplatenie súdneho poplatku) predpokladal.

Okresný súd sťažovateľa v uznesení o zastavení konania poučil o možnosti podať riadny opravný prostriedok, ako aj o spôsobe a lehote na jeho podanie, sťažovateľ však túto možnosť nevyužil. Občiansky súdny poriadok v žiadnom ustanovení nedáva súdu možnosť vlastným konaním nahrádzať vôľu účastníka podať po doručení rozhodnutia riadny opravný prostriedok, a teda nemohol inak postupovať ani v prípade sťažovateľa. Podľa názoru ústavného súdu skutočnosti, ktorými argumentuje sťažovateľ, nesignalizujú, že by postupom okresného súdu bola sťažovateľovi odňatá možnosť domáhať sa svojho práva podaním odvolania proti uzneseniu o zastavení konania, a preto ústavný súd odmietol sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ústavný súd sa už ďalšími návrhmi sťažovateľa na rozhodnutie nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. októbra 2006